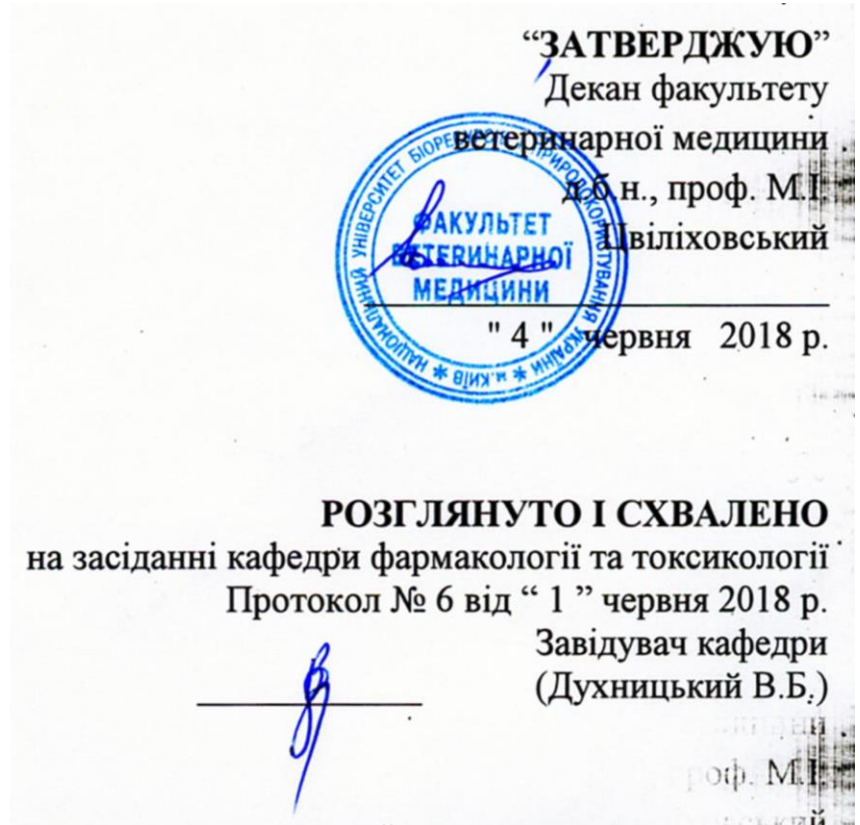

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фармакології та токсикології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Клінічна ветеринарна фармакологія і фармація»

для підготовки фахівців ОС «Магістр»

спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

спеціалізація «Ветеринарна фармація»

Факультет ветеринарної медицини

Розробники: Бойко Григорій Васильович, доцент, к.вет.н.

Іщенко Вадим Дмитрович, доцент, к.вет.н.

Київ – 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

«Клінічна ветеринарна фармакологія і фармація»

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Галузь знань	21 – «Ветеринарія»
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина»
Освітній ступінь	Магістр
Освітня програма	Ветеринарна медицина
Спеціалізація	Ветеринарна фармація
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	447
Кількість кредитів ECTS	14,9
Кількість змістових модулів	2
Форма контролю	<i>Іспит</i>
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2
Семестр	3
Лекційні заняття	48 год.
Практичні, семінарські заняття	48 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	351 год.
Індивідуальні завдання	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	12

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Клінічна ветеринарна фармакологія – наука про застосування лікарських засобів з урахуванням фармакодинаміки і фармакокінетики залежно від особливостей перебігу патологічного процесу у тварин різних видів .

Вивчає особливості дії нових і традиційних лікарських способів на хворих тварин, схеми застосування лікарських засобів, їх дози і враховує обставини, що забезпечують максимальний лікувальний ефект препарату при мінімальному впливові на організм тварин.

Тому основною метою дисципліни є те, щоб дати відповідні теоретичні обґрунтування терапевтичної дії лікарських засобів, для застосування їх у лікарській практиці для досягнення максимального терапевтичного ефекту при тих чи інших патологіях.

Весь об'єм цих знань необхідний в системі підготовки лікаря ветеринарної медицини, дати змогу спеціалісту з великої кількості лікарських засобів вибрати найбільш необхідні для ефективного лікування тварин, профілактики захворювань, стимуляції фізіологічних функцій.

Завдання клінічної фармакології зводиться до усунення або послаблення причини захворювання, пригнічення механізму розвитку хвороби, стимуляції механізмів компенсації та видужування, яке досягається при одночасному вжитті всіх заходів реабілітації хворого організму з використанням етіотропних, патогенетичних, симптоматичних, стимулюючих, специфічних лікарських засобів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни **студент повинен знати:**

- предмет, завдання і основні розділи клінічної ветеринарної фармакології, галузі її застосування;
- класифікації лікарських засобів за їх дією на організм (АТС-класифікація ліків);
- основні групи лікарських засобів та найбільш застосовувані препарати цих груп;
- особливості дії ліків на тварин різних груп;
- принципи дозування лікарських препаратів з урахуванням стану організму та розвитку патологічного процесу;
- побічну дію ліків та способи її усунення.

Студент повинен вміти:

- аналізувати дані з навчальної і спеціальної літератури при вирішенні професійних завдань, пов'язаних з призначенням лікарських засобів для лікування тварин та профілактики захворювань;
- орієнтуватися у широкому арсеналі лікарських препаратів, науково обґрунтовано призначати той чи інший препарат залежно від

фармакологічної дії, виду тварин, розвитку патологічного процесу з максимальним терапевтичним ефектом і мінімальною побічною дією;

- складати фармакологічну схему лікування тварин з урахування сумісної дії ліків та їх фармакологічної сумісності;

- розрізняти побічну дію ліків та диференціювати її від симптомів розвитку патологічних процесів.

Дисципліна «Клінічна фармація»

Мета - дати студентам теоретичні знання й практичні навички з питань:

а) етіології та патогенезу основних симптомів та синдромів поширених захворювань тварин; б) вибір адекватних лікарських засобів за симптомами; в) ефективності та безпеки лікарських засобів, оцінки користь/ризик при застосуванні лікарських засобів; г) передбачення виникнення побічної дії лікарських засобів; д) інтерпретації значення фармакокінетичних параметрів лікарських засобів; е) дозування при індивідуальній фармакотерапії; є) здійснення фармацевтичної опіки.

Набуті знання з курсу клінічної ветеринарної фармації необхідні для практичної діяльності лікаря ветеринарної медицини з ветеринарної фармації.

Важливо навчити майбутнього лікаря ветеринарної медицини з ветеринарної фармації основам ефективною та безпечною індивідуальною фармакотерапії шляхом оволодіння знаннями фармакокінетики та фармакодинаміки, взаємодії та побічної дії основних груп лікарських засобів, їх зміни при патології різних органів і систем та раціональному вибору лікарських засобів при різних захворюваннях.

Завдання

Після освоєння курсу студент повинен мати чітке уявлення про: нові фармакологічні засоби; методи ефективного і безпечного використання лікарських засобів; принципи індивідуального вибору лікарських засобів для лікування конкретної тварини; найбільш оптимальні лікарські форми, шляхи і режими введення лікарських засобів; попередження і усунення побічних реакцій і небажаних наслідків взаємодії лікарських засобів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- етіологію та патогенез основних симптомів та синдромів поширених захворювань;

- чинники або причини, що зумовлюють недомагання чи захворювання

- характеристику лікарських засобів з позиції ефективності та безпеки;

- інтерпретацію значення фармакокінетичних параметрів лікарських засобів

- до раціонального дозування при індивідуальній фармакотерапії;
- клінічні ознаки та характерні патолого-анатомічні зміни за отруєнь тварин;
- правила відбору проб кормів та патматеріалу для хіміко-токсикологічних досліджень;
- основні принципи діагностики отруєнь тварин;
- засоби загальної та спеціальної (антидотної) терапії;
- правила ветеринарно-санітарної експертизи в разі отруєнь тварин;

вміти:

- збирати інформацію для клініко-фармацевтичного анамнезу та проводити інтерпретація її для обґрунтування раціонального вибору лікарських засобів;
- вибір адекватних лікарських засобів для корекції стану чи самопочуття
- за симптомами, розпізнаними самими пацієнтами;
- оцінити користь/ризик при застосуванні лікарських засобів;
- передбачення виникнення побічної дії, взаємодії чи інтеракції
- лікарських засобів між собою або з компонентами їжі;
- дозувати лікарські засоби при індивідуальній фармакотерапії
- розрахувати кратність введення лікарських засобів залежно від стану тварини
- здійснювати фармацевтичну опіку лікаря і господаря тварини-пацієнта на різних рівнях надання лікарської допомоги

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекц.	Лаб. занят.	Сам. роб. студ.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль «Клінічна фармакологія»				
Тема 1. Предмет, завдання клінічної фармакології та її зв'язок з іншими дисциплінами. Класифікація лікарських речовин залежно від дії на організм. Фармакологічні особливості дії ліків у тварин різних видів і віку та розвитку патологічного процесу.	16	2	2	12
Тема 2. Принципи дозування лікарських речовин залежно від загального стану	16	2	2	12

тварин, перебігу хвороби, розвитку патологічного процесу. Групове дозування, преміксів, антгельмінтиків, кокцидіостатиків.				
Тема 3. Фармакологічна несумісність, побічна дія, видова чутливість тварин, протипоказання у застосуванні лікарських препаратів тваринам різних видів. Оцінка реакції тварин на уведення лікарських засобів. Обґрунтування та доцільність застосування імуностимуляторів при лікуванні тварин різних видів, хворих на інфекційні та інвазійні захворювання.	16	2	2	12
Тема 4. Протимікробні препарати (антибіотики, сульфаніламідні, нітрофуранові). Особливості застосування при різних патологічних станах, показаннях та протипоказаннях.	16	2	2	12
Тема 6. Клінічна фармакологія протимікробних засобів переважно антисептичної та дезінфікуючої дії. Теоретичне обґрунтування їх практичне застосування в практиці ветеринарної медицини.	16	2	2	12
Тема 7. Хіміотерапевтичні засоби при піроплазмідозах, протозойних захворюваннях, дизентерії. Нові препарати вітчизняного та імпортного виробництва. Антгельмінтні препарати. Препарати вибору при нематодозах, трематодозах, цестодозах та змішаних інвазіях. Препарати, що діють на личинки гельмінтів. Інсектоакарицидні препарати. Препарати для знищення бліх та вошей у собак і котів. Клінічна фармакологія івермектинів.	28	2	2	24
Тема 1. Фармакотерапія при хворобах органів дихання (хіміотерапевтики при хворобах органів дихання, відхаркувальні препарати, стимулятори дихання, протикашльові засоби). Кардіотонічні, кровоспинні та препарати для лікування залізодефіцитних анемії. Застосування сечогінних препаратів.	16	2	2	12
Тема 2. Стимулятори секреторної та	28	2	2	24

<p>моторної функції шлунково-кишкового тракту, румінаторні, регідратиційні, пробіотики, протикетозні засоби. Препарати для підвищення функції печінки; жовчогінні та препарати для запобігання та лікування цирозу печінки.</p>				
<p>Тема 4. Препарати, що застосовуються при лікуванні гіпофункції яєчників, кістах та персистентних жовтих тілах. Застосування препаратів для запобігання та переривання вагітності, затримки тічки у собак та кішок; синхронізація охоти і індукції родів у овець та свиней при проведенні окотів та турових опоросів. Нові препарати.</p>	16	2	2	12
<p>Тема 5. Препарати, що впливають на центральну і периферичну нервову систему (нейролептики, антидепресанти, адаптогени). Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування при різних патологічних станах організму. Особливості наркотизування тварин різних видів. Нові препарати групи кетаміну, ксилазину, пропіонпропазину для наркозу. Літичні суміші. Премедикація при наркозі.</p>	16	2	2	12
<p>Тема 6. Засоби, які діють на аферентні нерви. Класифікація, загальна характеристика, значення в практиці. Місцевоанестезуючі засоби. Види і способи місцевої анестезії. Засоби, які захищають чутливі закінчення: в'язучі, слизові, пом'якшувальні та адсорбуючі засоби. Засоби, які збуджують аферентні нерви. Блювотні, румінаторні, відхаркувальні та солодкі препарати. Препарати, що впливають на еферентну нервову систему. Теоретичне обґрунтування їх практичне застосування при різних патологічних станах організму.</p>	16	2	2	12
<p>Тема 8. Обґрунтування та доцільність застосування препаратів вітамінів і їх практичне застосування у ветеринарній медицині. Фармакодинаміка та фармакокінетика препаратів солей макроелементів. Клінічна фармакологія антидотних засобів при різних</p>	22	2	2	18

інтоксикаціях екзогенного і ендogenousного походження. Теоретичне обґрунтування та практичне застосування. Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування у ветеринарній медицині.				
Тема 15. Підсумковий модульний контроль 1			2	
Разом за змістовим модулем «Клінічна фармакологія»	222	24	24	174
Змістовий модуль «Клінічна фармація»				
Тема 1. Вступ до дисципліни. Основи клінічної фармації. Принципи і положення клінічної фармації.	2	2		
Тема 2. Біофармація. Поняття біофармації та історія виникнення.	2	2		
Тема 3. Біоеквівалентність генеричних та оригінальних препаратів.	2	2		
Тема 4. Фармацевтичні фактори	2	2		
Тема 5. Хвороби нервової системи. Класифікація. Синдроми.	2		2	
Тема 6. Фармакокорекція при хворобах нервової системи	2		2	
Тема 7. Хвороби системи травлення. Класифікація. Синдроми.	2		2	
Тема 8. Фармакокорекція при хворобах системи травлення	2		2	
Тема 9. Хвороби печінки й жовчних шляхів. Синдроми при хворобах печінки й жовчних шляхів.	2		2	
Тема 10. Хвороби системи дихання. Класифікація. Синдроми. Фармакокорекція при хворобах органів дихання.	2		2	
Тема 12. Хвороби серцево-судинної системи. Класифікація. Синдроми. Фармакокорекція.	2		2	
Тема 13. Фармакокорекція при хворобах нервової системи	4			4
Тема 14. Фармакокорекція при хворобах перикарда	4			4
Тема 15. Фармакокорекція при хворобах міокарда	4			4
Тема 16. Фармакокорекція при хворобах ендокарда	4			4
Тема 17. Фармакокорекція при хворобах	4			4

судин				
Тема 18. Фармакокорекція при хворобах верхніх дихальних шляхів	6			6
Тема 19. Фармакокорекція при хворобах легень	6			6
Тема 20. Фармакокорекція при хворобах плеври	6			6
Тема 21. Фармакокорекція при хворобах ротової порожнини, глотки і стравоходу	4			4
Тема 22. Фармакокорекція при хворобах передшлунків і сичуга	6			6
Тема 23. Фармакокорекція при хворобах шлунка і кишок	6			6
Тема 24. Фармакокорекція при хворобах шлунка і кишечника з синдромом колік	6			6
Тема 25. Фармакокорекція при хворобах печінки і жовчних шляхів	6			6
Тема 26. Фармакокорекція при хворобах очеревини	6			6
Тема 27. Фармакокорекція при хворобах підшлункової залози	6			6
Тема 28. Фармакокорекція при хворобах нирок	6			6
Тема 29. Фармакокорекція при хворобах сечових шляхів	6			6
Тема 1. Вплив чинників зовнішнього середовища на ефективність лікарських препаратів.	4	4		
Тема 2. Самолікування і фармацевтична опіка.	4	4		
Тема 3. Патологічні синдроми при хворобах тварин. Фармакокорекція патологічних синдромів.	4	4		
Тема 4. Побічна дія ліків.	4	4		
Тема 5. Хвороби сечовидільної системи. Класифікація. Синдроми. Фармакокорекція при хворобах нирок	2		2	
Тема 7. Хвороби системи крові. Хвороби імунної системи. Класифікація. Синдроми. Фармакокорекція.	2		2	
Тема 8. Кормові отруєння. Класифікація. Синдроми. Фармакокорекція.	2		2	
Тема 9. Хвороби обміну речовин і ендокринних органів. Класифікація.	2		2	

Синдроми. Фармакокорекція.				
Тема 10. Фармакокорекція при гінекологічних захворюваннях	6			6
Тема 11. Лікарські засоби при ушкодженні шкірних покривів.	6			6
Тема 11. Принципи фармакокорекції при інфекційних та інвазійних хворобах	6			6
Тема 12. Фармакокорекція при хворобах системи крові	6			6
Тема 13. Фармакокорекція при хворобах імунної системи	6			6
Тема 14. Фармакокорекція при порушенні білкового і вуглеводно-ліпідного обміну	6			6
Тема 15. Фармакокорекція при хворобах, спричинених порушенням обміну макроелементів	6			6
Тема 16. Фармакокорекція при мікроелементозах тварин	6			6
Тема 17. Фармакокорекція при хворобах гіповітамінозах	6			6
Тема 18. Фармакокорекція при хворобах ендокринних органів	6			6
Тема 19. Фармакокорекція при хворобах шкіри	6			6
Тема 20. Фармакокорекція при хворобах молодняку	6			6
Тема 21. Фармакокорекція при хворобах птиці	9			9
Тема 22. Особливості клінічної фармації в хірургії та анестезіології	6			6
Тема 15. Підсумковий модульний контроль 2			2	
Разом за змістовим модулем «Клінічна фармація»	225	24	24	177
Всього годин з дисципліни	447	48	48	351

4. Теми лабораторних робіт

№ п/п	Зміст	Кількість годин
Змістовий модуль «Клінічна фармакологія»		
	Класифікація лікарських речовин залежно від дії на організм. Групи лікарських засобів, що застосовуються	2

	при інфекційних та інвазійних захворюваннях.	
	Принципи дозування лікарських речовин залежно від загального стану тварин, перебігу хвороби, розвитку патологічного процесу. Групове дозування притипаразитарних і протимікробних препаратів.	2
	Обґрунтування та доцільність застосування імуностимуляторів при лікуванні тварин різних видів, хворих на інфекційні та інвазійні захворювання.	2
	Клінічна фармакологія протимікробних засобів. Хіміотерапевтичні препарати. Теоретичне обґрунтування і практичне застосування хіміотерапевтичних засобів (сульфаніламід, нітрофуран, антибіотики та інші хіміотерапевтичні засоби).	2
	Клінічна фармакологія протимікробних засобів переважно антисептичної дії. Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування в практиці ветеринарної медицини. Антибіотикорезистентність мікроорганізмів, її прояви і шляхи подолання.	2
	Протипаразитарні засоби: протикровопазаритарні препарати, антгельмінтики. Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування в практиці ветеринарної медицини. Інсектоакарициди, дератизаційні препарати. Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування в практиці ветеринарної медицини.	2
	Класифікація лікарських речовин залежно від дії на організм. Групи лікарських засобів, що застосовуються при хворобах незаразної етіології.	2
	Клінічна фармакологія препаратів, що застосовуються при хворобах органів дихання (хіміотерапевтичні при хворобах органів дихання, відхаркувальні препарати, стимулятори дихання, протикашльові засоби). Клінічна фармакологія препаратів, що застосовуються при хворобах серцево-судинної та сечовидільної систем. Кардіотонічні, кровоспинні та препарати для лікування залізодефіцитних анемії. Застосування сечогінних препаратів.	2
	Клінічна фармакологія препаратів, що застосовуються при хворобах органів травлення. Стимулятори секреторної та моторної функції шлунково-кишкового тракту, румінаторні, регідратиційні, пробіотики, протикетозні засоби. Препарати для підвищення функції печінки; жовчогінні та препарати для запобігання та лікування цирозу печінки.	2
	Клінічна фармакологія препаратів, що застосовуються для	2

	лікування і профілактики захворювань репродуктивної системи. Препарати, що застосовуються при лікуванні гіпофункції яєчників, кістах та персистентних жовтих тілах. Застосування препаратів для запобігання та переривання вагітності, затримки тічки у собак та кішок; синхронізація охоти і індукції родів у овець та свиней при проведенні окотів та турових опоросів. Нові препарати.	
	Клінічна фармакологія препаратів, що впливають на центральну і периферичну нервову систему (нейролептики, антидепресанти, адаптогени). Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування при різних патологічних станах організму. Особливості наркотизування тварин різних видів. Нові препарати групи кетаміну, ксилазину, пропіонпропазину для наркозу. Літичні суміші. Премедикація при наркозі. Препарати, що впливають на еферентну нервову систему. Теоретичне обґрунтування їх практичне застосування при різних патологічних станах організму.	2
	Клінічна фармакологія препаратів, що впливають на обмін речовин. Вітамінні препарати. Гормони білкової природи і стероїдні гормони. Теоретичне обґрунтування їх практичне застосування в практиці ветеринарної медицини. Клінічна фармакологія мікроелементів. Препарати заліза, міді, кобальту, селену. Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування. Комплексні препарати мінеральних речовин. Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування. Клінічна фармакологія антидотних засобів при різних інтоксикаціях екзогенного і ендогенного походження. Теоретичне обґрунтування та практичне застосування.	2
Змістовий модуль «Клінічна фармація»		
	Лабораторна робота 1 Хвороби нервової системи. Класифікація. Синдроми.	2
	Лабораторна робота 2 Фармакокорекція при хворобах нервової системи	2
	Лабораторна робота 3 Хвороби системи травлення. Класифікація. Синдроми.	2
	Лабораторна робота 4 Фармакокорекція при хворобах системи травлення	2
	Лабораторна робота 5 Хвороби печінки й жовчних шляхів. Синдроми при хворобах печінки й жовчних шляхів.	2
	Лабораторна робота 6 Хвороби системи дихання. Класифікація. Синдроми.	2

	Лабораторна робота 7 Фармакокорекція при хворобах органів дихання.	2
	Лабораторна робота 8 Хвороби серцево-судинної системи. Класифікація. Синдроми. Фармакокорекція.	2
	Лабораторна робота 9 Хвороби сечовидільної системи. Класифікація. Синдроми.	2
	Лабораторна робота 10 Фармакокорекція при хворобах нирок	2
	Лабораторна робота 11 Хвороби системи крові. Хвороби імунної системи. Класифікація. Синдроми. Фармакокорекція.	2
	Лабораторна робота 12 Кормові отруєння. Класифікація. Синдроми. Фармакокорекція. Хвороби обміну речовин і ендокринних органів. Класифікація. Синдроми. Фармакокорекція.	2
Всього годин		48

5. Самостійна робота студентів

№ п/п	Зміст	К-ть годин
1.	Вступ до предмету і завдання клінічної фармакології та її зв'язок з іншими дисциплінами. Класифікація лікарських речовин залежно від дії на організм. Фармакологічні особливості дії ліків у тварин різних видів і віку та розвитку патологічного процесу. Принципи дозування лікарських речовин залежно від загального стану тварин, перебігу хвороби, розвитку патологічного процесу. Несумісності ліків, побічна дія, видова чутливість тварин, протипоказання у застосуванні лікарських препаратів тваринам різних видів. Виписування рецептів.	12
2.	Клінічна фармакологія протимікробних засобів. Хіміотерапевтичні препарати, асептики і антисептики. Теоретичне обґрунтування і практичне застосування хіміотерапевтичних засобів (сульфаніламідів, нітрофуранів, антибіотиків та інших хіміотерапевтичних засобів). Рослинні протиімікробні препарати. Виписування рецептів.	12
3.	Клінічна фармакологія протимікробних засобів переважно антисептичної дії. Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування в практиці ветеринарної медицини. Виписування рецептів.	12
4.	Протипаразитарні засоби: протикровопаразитарні препарати, антгельмінтики, інсектоакарициди, дератизаційні препарати. Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування в практиці ветеринарної медицини. Виписування рецептів.	12
5.	Обґрунтування та доцільність застосування імуностимуляторів при лікуванні тварин різних видів, хворих на інфекційні та інвазійні захворювання.	12
6.	Фармакотерапія при хворобах органів дихання (хіміотерапевтичні препарати при хворобах органів дихання, відхаркувальні препарати, стимулятори дихання, протикашльові засоби).	12
7.	Стимулятори секреторної та моторної функції шлунково-кишкового тракту, румінаційні, регідратиційні, пробіотики, протикетозні засоби. Препарати для підвищення функції печінки; жовчогінні та препарати для запобігання та лікування цирозу печінки.	12
8.	Кардіотонічні, кровоспинні та препарати для лікування залізодефіцитних анемії.	9
9.	Застосування сечогінних препаратів та засобів для лікування і профілактики сечокам'яної хвороби.	9
10.	Препарати, що застосовуються при лікуванні гіпофункції	9

	яєчників, кістах та персистентних жовтих тілах. Застосування препаратів для запобігання та переривання вагітності, затримки тічки у собак та кішок; синхронізація охоти і індукції родів у овець та свиней при проведенні окотів та турових опоросів. Нові препарати.	
11.	Препарати, що впливають на центральну і периферичну нервову систему (нейролептики, антидепресанти, адаптогени). Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування при різних патологічних станах організму. Особливості наркотизування тварин різних видів. Літичні суміші. Премедикація при наркозі.	9
12.	Засоби, які діють на аферентні нерви. Класифікація, загальна характеристика, значення в практиці. Місцевоанестезуючі засоби. Види і способи місцевої анестезії. Засоби, які захищають чутливі закінчення: в'язучі, слизові, пом'якшувальні та адсорбуючі засоби. Засоби, які збуджують аферентні нерви.	9
13.	Препарати, що впливають на еферентну нервову систему. Теоретичне обґрунтування їх практичне застосування при різних патологічних станах організму.	9
14.	Клінічна фармакологія мікроелементів. Препарати заліза, міді, кобальту, селену. Теоретичне обґрунтування і їх практичне застосування.	9
15.	Клінічна фармакологія препаратів, що впливають на обмін речовин. Вітамінні препарати. Гормони білкової природи і стероїдні гормони. Теоретичне обґрунтування їх практичне застосування в практиці ветеринарної медицини.	9
16.	Клінічна фармакологія препаратів, що впливають на обмін речовин – ферментні та бактеріальні препарати. Теоретичне обґрунтування їх практичне застосування в практиці ветеринарної медицини.	9
17.	Клінічна фармакологія антидотних засобів при різних інтоксикаціях екзогенного і ендogenous походження. Теоретичне обґрунтування та практичне застосування.	9
18.	Фармакокорекція при хворобах нервової системи	4
19.	Фармакокорекція при хворобах перикарда	4
20.	Фармакокорекція при хворобах міокарда	4
21.	Фармакокорекція при хворобах ендокарда	4
22.	Фармакокорекція при хворобах судин..	4
23.	Фармакокорекція при хворобах верхніх дихальних шляхів	6
24.	Фармакокорекція при хворобах легень	6

25.	Фармакокорекція при хворобах плеври	6
26.	Фармакокорекція при хворобах ротової порожнини, глотки і стравоходу	6
27.	Фармакокорекція при хворобах передшлунків і сичуга	6
28.	Фармакокорекція при хворобах шлунка і кишок	6
29.	Фармакокорекція при хворобах шлунка і кишечника з синдромом колік	6
30.	Фармакокорекція при хворобах печінки і жовчних шляхів	6
31.	Фармакокорекція при хворобах очеревини	6
32.	Фармакокорекція при хворобах підшлункової залози	6
33.	Фармакокорекція при хворобах нирок	6
34.	Фармакокорекція при хворобах сечових шляхів	6
35.	Фармакокорекція при гінекологічних захворюваннях	6
36.	Лікарські засоби при ушкодженні шкірних покривів.	6
37.	Принципи фармакокорекції при інфекційних та інвазійних хворобах	6
38.	Фармакокорекція при хворобах системи крові	6
39.	Фармакокорекція при хворобах імунної системи	6
40.	Фармакокорекція при порушенні білкового і вуглеводно-ліпідного обміну	6
41.	Фармакокорекція при хворобах, спричинених порушенням обміну макроелементів	6
42.	Фармакокорекція при мікроелементозах тварин	6
43.	Фармакокорекція при хворобах гіповітамінозах	6
44.	Фармакокорекція при хворобах ендокринних органів	6
45.	Фармакокорекція при хворобах шкіри	6
46.	Фармакокорекція при хворобах молодняка	6
47.	Фармакокорекція при хворобах птиці	7
48.	Особливості клінічної фармації в хірургії та анестезіології	6
49.	Разом	351

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Об'єктивні причини розвитку концепції самолікування у сучасних умовах
2. Фармакокорекція при сечокам'яній хворобі
3. Загальні симптоми і синдроми хвороб серцево-судинної системи
4. Фармакокорекція неврозів
5. Фармакокорекція при нефриті
6. Фармацевтична опіка
7. Фармакокорекція при уроциститі
8. Загальні симптоми хвороб серцево-судинної системи
9. Фармакокорекція парезу й паралічі нервів кінцівок
10. Позитивні та негативні сторони самолікування
11. Синдром загальної серцевої недостатності
12. Критерії, на підставі яких препарати відносять до безрецептурних
13. Синдром судинної недостатності
14. Фармакокорекція стресу
15. Фармакокорекція перикардиту
16. Призначення ОТС-препаратів
17. Фармакокорекція при нефрозі
18. Фармакокорекція судом
19. Больовий синдром
20. Інформація на упаковці ОТС-препарата
21. Міокардит
22. Поняття біофармації та історія виникнення
23. Фармакокорекція міокардиту
24. Завдання та напрямки наукових досліджень у біофармації
25. Ендокардит
26. Біологічна доступність та біоеквівалентність ліків
27. Фармакокорекція ендокардиту
28. Фактори що впливають на біодоступність ліків
29. Основні причини, які сприяють виникненню захворювань системи травлення
30. Оригінальний або брендовий препарат
31. Основні синдроми й симптоми хвороб травної системи наступні
32. Генеричні ліки
33. Фармакокорекція при діарейі
34. Генерична заміна
35. Фармакокорекція при запорі
36. Терапевтична заміна
37. Фармакокорекція при метеоризмі кишечнику
38. Умови для якісної фармацевтичної опіки
39. Фармакокорекція при диспепсії
40. Комплайєнс як важливий фактор, що визначає ефективність терапії

41. Фармакокорекція при гіпотонії та атонії передшлунків
42. Психологічні аспекти взаємовідносин між провізором та пацієнтом
43. Фармакокорекція при тимпанії рубця
44. Синдроми захворювань нервової системи
45. Фармакокорекція при гастроентериті
46. Синдром збудження
47. Класифікація та основні синдроми хвороб сечовидільної системи
48. Синдром пригнічення
49. Сечовий синдром
50. Синдром розладу рухової сфери
51. Гематурія
52. Менінгіальний синдром
53. набряковий синдром
54. Фармакокорекція при травмі і струсу мозку
55. Серцево-судинний синдром
56. Фармакокорекція теплового удару
57. Активізує біосинтез глюкокортикостероїдів, у тому числі кортизону, знижує рівень аскорбінової кислоти і холестерину в наднирниках, підвищує тонус і зменшує проникність капілярів, гальмує активність гіалуронідази, тому проявляє протизапальну дію при алергічних станах
58. Антикоагулянт непрямої дії:
59. Антикоагулянт прямої дії:
60. Антикоагулянти прямої дії впливають:
61. Білий порошок, належить до списку А, погано розчинний у воді (1:60), має блювотну дію:
62. В максимальних дозах посилює розпад білка, гальмує тиреотропну активність гіпофіза, пригнічує функцію щитовидної залози і проявляє катаболічний ефект:
63. В оптимальних дозах проявляє анаболічний ефект:
64. В присутності вологи при температурі 35–450С утворюється ефірна олія в:
65. Виражену фунгіцидну дію проявляють препарати:
66. Вихід води з клітин у позаклітинну рідину супроводжується набряком, здавлюються нервові закінчення, що проявляється больовою реакцією і запальним процесом при введенні підшкірно і внутрішньом'язово розчинів:
67. Від чого не залежить величина терапевтичної дози ліків?
68. Вікасол належить до групи:
69. Вкажіть М-і Н-холіноміметики прямої дії:
70. Внутрішньовенно для базисного наркозу коням і великій рогатій худобі застосовують:
71. Всередину для балансування раціону та при миготливій аритмії, пароксизмальній тахікардії, отруєнні серцевими глікозидами та діуретиками вводять повільно внутрішньовенно:

72. Гальмує проведення імпульсів із соматичних нервів, завдяки активнішому реагуванню з холінорецепторами і запобігає ацетилхоліновій деполяризації постсинаптичної мембрани:
73. Глікозиди якої рослини мають найбільш виражені кумулятивні властивості?
74. Дайте характеристику кордіаміну.
75. Дайте характеристику кофеїну
76. Дайте характеристику хлоретилу...
77. Діастолічна дія серцевих глікозидів проявляється:
78. Діуретичний ефект сульфамідних діуретиків проявляється завдяки:
79. Діуретичний засіб гормонального походження:
80. Для провідникової анестезії застосовують у розчинах 2–6 % концентрації:
81. Для синхронізації охоти у телиць, переривання вагітності при муміфікації плода, прискорення інволюції матки після родів, індукції опоросів у свиноматок, лікування персистентних жовтих тіл яєчників та ендометритів застосовують:
82. Для стимуляції скорочень м'язів матки при родах та активізації скоротливості міоепітелію молочної залози і посилення виділення молока у лактуючих тварин застосовують
83. До лікарських фарбників з переважною протипаразитарною дією належить:
84. До маткових засобів гормонального походження належить:
85. До органічних сполук срібла належить:
86. До пеніцилінів з широким спектром протимікробної дії належить:
87. До препаратів миш'яку належить:
88. До препаратів наперстянки належить:
89. До рослинних препаратів, що містять антраглікозиди належить:
90. До спазмолітичних засобів з центральним механізмом дії відноситься:
91. Доза бензилпеніциліну натрієвої та калієвої солей в тис. ОД/кг маси тіла для коня становить:
92. Жуйним як проносний засіб протипоказаний:
93. З місцевоанестезуючих засобів для тварин найменш токсичний:
94. З проносних засобів на тонкий і товстий кишечник діють:
95. З тканин наднирників забитої худоби та синтетично одержують:
96. За якого шляху введення ліків забезпечується їх надходження у загальне кров'яне русло, минаючи печінковий бар'єр?
97. Забезпечує перехід фібриногену у фібрин і активізуючи перетворення протромбіну у тромбін, бере участь у зсіданні крові:
98. Забезпечують реабсорбцію іонів Na^+ і Cl^- з сечі ниркових каналців, виводять іони K^+ , Ca^{++} , Mg . збільшують об'єм плазми крові, підвищують артеріальний тиск, проявляють діуретичну дію:
99. Застосовують при захворюваннях, що супроводжуються недостатньою функцією щитовидної залози (мікседема), при алопеції, неплідності:

100. Затримує розпад глікогену і прискорює засвоєння цукру клітинами та перетворення його в глікоген і жири, усуває гіперглікемію і явища, що її супроводжують, сприяє засвоєнню молочної кислоти:
101. Змінюється проникливість клітинних мембран для кальцію (блокується активність Na^+ , K^+ -АТФази, що сприяє проникненню в цитоплазму клітин іонів кальцію) або активізується каталітична активність клітинних ферментів (активізується циклічний аденозинмонофосфат (цАМФ) клітинних ферментів або його синтез, що сприяє проявленню ефекту) при введенні:
102. Зовні як подразнюючий і відволікаючий засіб у формі лініментів при хронічному запаленні суглобів та м'язів застосовують:
103. Клітинні гормони, що проявляють фармакологічну дію за місцем синтезу і там же інактивуються:
104. Кристали сірчаноокислої солі якого елемента мають синій колір, а після прожарювання, внаслідок втрати молекулярної води, – білий?
105. Механізм дії лікарських речовин вивчає...
106. Місцева, резорбтивна, рефлекторна, відволікаюча дії властиві засобам:
107. Назвіть замітник камфори
108. Назвіть показання для застосування М-і Н-холіноміметиків прямої дії:
109. Назвіть препарати, що діють діуретично.
110. Настій із трави горицвіту весняного готують у співвідношенні:
111. Нервове збудження, що супроводжується алотріфагією, виникає при уведенні:
112. Основна біологічна роль якого вітаміну полягає у забезпеченні синтезу в
113. Основна дія кофеїну.
114. печінці протромбіну і тромбопластину?
115. Під назвою якого вітаміну розуміють флавонові рослинні пігменти?
116. Підтримують вагітність, затримують розвиток фолікулів після запліднення, припиняють тітку, зменшують чутливість матки до окситоцину, сприяють утворенню плаценти і забезпечують прикріплення заплідненої яйцеклітини у матці препарати:
117. Повне виведення глікозидів наперстянки з організму завершується:
118. Посилення секреції і перистальтики травного каналу, бронхоспазм, звуження зіниці ока, підвищення секреції і моторної функції матки проявляється після впливу:
119. Препарат горицвіту весняного?
120. Препарат якого вітаміну застосовується як протизапальний при процесах, що супроводжуються утворенням великої кількості гістаміну і для підвищення антитоксичних функцій печінки, а його фосфорильовані похідні приймають участь у трансамінуванні?
121. Препаратом якого вітаміну є кокарбоксілаза?
122. При алергічних станах, дерматитах, сироватковій хворобі, підвищеній чутливості до ліків, для лікування ревматичних запалень застосовують:
123. При атонії і гіпотонії передшлунків у жуйних, при затримці посліду, для стимуляції статевої охоти застосовують:

124. При гіпотонії і атонії передшлунків у жуйних, атоніях кишок, хемостазах застосовують:
125. При гіпофункції яєчників, порушеннях циклічності тічки, затримці посліду внаслідок ослабленого тонуусу м'язів матки показаний:
126. При недостатності якого елементу у тварин виникає пасовищна тетанія?
127. При нестачі якого вітаміну тканини втрачають здатність засвоювати глюкозу і в них, особливо у мозковій, нагромаджуються продукти неповного згорання вуглеводів?
128. При низькому рівні якого вітаміну в організмі пригнічується гормональна продукція гіпофізу і наднирників, а у тварин виникають екзематозні ураження і депігментація волосяного покриву?
129. При шлунково–кишкових і маткових кровотечах всередину застосовують настій трави:
130. Прозора рідина з специфічним запахом, яку отримують відгонкою живиці сосни звичайної:
131. Прозора рідина, що є 0,15%-ним розчином алкалоїду цитизину, який одержують з насіння термопсису і рокитника:
132. Проявляє анаболічну дію, сприяє утворенню білків м'язової тканини і збільшує масу м'язів. У самок пригнічує лактацію:
133. Пусковим гормоном лактопоезу, що стимулює проліферацію тканин молочної залози і секрецію молока є:
134. Речовина, що збуджує ЦНС?
135. Рослинний засіб, що проявляє виражений діуретичний ефект:
136. Серцеві глікозиди якої із рослин проявляють найбільш виражений діуретичний ефект?
137. Систолічна дія серцевих глікозидів проявляється:
138. Сіль алкалоїду, що міститься у рослинах родини пасльонових:
139. Солі якого лужного металу застосовують як протизапальні, десенсибілізуючі і протиалергійні засоби, а також для підвищення реактивності центральної нервової системи?
140. Спазмолітині засоби діють на:
141. Спазмолітичний засіб, що застосовують методом інгаляції:
142. Стійку деполяризацію постсинаптичних мембран, зникнення різниці потенціалу по обидва їх боки та нечутливість до ацетилхоліну рецепторів клітин скелетних м'язів викликають:
143. Суміш алкалоїдів з насіння сабадили лікарської, що росте в Південній Америці:
144. Те, що кожний гормон впливає лише на відповідний орган-мішень – це його:
145. У цитоплазмі аксона холінергічних нервів за допомогою ферменту ацетилхолінсинтетази з холіну і оцтової кислоти в присутності коензиму А, АТФ і іона Mg^{++} синтезується:
146. У якого вітаміну найбільш виражені властивості стимулятора еритропоезу?

147. Фармакологічна дія якого вітаміну проявляється після його перетворення в коензим А?
148. Фосфорильовані похідні якого вітаміну входять до складу коферментів, які беруть участь у декарбоксилюванні і перенесенні аміногруп з амінокислот на кетокислоти (трансамінування)?
149. Ширина терапевтичної дії – це різниця між...
150. Що є необхідною умовою при застосуванні стрихніну нітрату для лікування парезів і паралічів?
151. Що є основою молекули серцевих глікозидів?
152. Що характерно для саліцилової кислоти ?
153. Як діють заспокійливі препарати?
154. Як називається зниження реактивності організму тварин на дію ліків?
155. Як називається явище, коли декілька препаратів діють в одному напрямку, що забезпечує більш високий лікувальний ефект?
156. Як називається явище, коли при сумісному введенні ліків послаблюється або знімається фармакологічний ефект препаратів?
157. Як називається явище, коли при сумісному введенні ліків послаблюється або знімається фармакологічний ефект препаратів?
158. Як називають речовини, що збуджують адренорецептори:
159. Як протизапальний засіб при гострих і хронічних ревматичних процесах – ревматоїдних артритах, екземі та інших захворюваннях шкіри застосовують:
160. Як проявляється дія кофеїну по ЦНС?
161. Яка дія нікотину на холінорецептори в малих дозах:
162. Яка із названих рослин містять серцеві глікозиди?
163. Який вид дії ліків проявляється на місці контакту їх з тканинами і триває, поки ці речовини не почнуть всмоктуватися в кров?
164. Який вид дії ліків проявляється після всмоктування лікарських речовин у кров?
165. Який вид дії ліків проявляється у результаті взаємодії лікарських речовин з закінченнями ефекторних нервів на шляхах введення їх в організм і є наслідком місцевого подразнення нервових закінчень?
166. Який вітамін відіграє важливу роль у процесі всмоктування заліза із кишечника?
167. Який вітамін входить до складу ФАД і приймає участь у окисно-відновлювальних процесах?
168. Який вітамін є складовою частиною простетичної групи карбоксилази – ферменту, який каталізує окиснення піровиноградної кислоти?
169. Який вітамін і його амід є специфічним судинним засобом?
170. Який вітамін поряд із вітаміном В₁₂ забезпечує процеси, пов'язані із утворенням пуринових і пуримідинових основ?
171. Який вітамін поряд із токоферолом має виражені антиоксидантні властивості?
172. Який вітамін у самок поліпшує запліднення і ембріональний розвиток плода?

173. Який вітамін у своєму складі містить стерин?
174. Який із названих барвників використовується як антидотний засіб при нітратній метгемоглобінемії?
175. Який із названих засобів проявляє вплив на матку?
176. Який із названих препаратів є екстрактом плодів шипшини?
177. Який механізм дії міорелаксантів?
178. Який мікроелемент необхідний для проявлення активності інсуліну?
179. Який орган відіграє вирішальну роль у процесах метаболізму лікарських речовин?
180. Який орган є основним спеціалізованим органом, що виводить з організму лікарські речовини та їх метаболіти?
181. Який препарат викликає некроз тканин при підшкірному введенні?
182. Який препарат є ненаркотичним анальгетиком?
183. Які наркотичні засоби при неправильному зберіганні чи при кип'ятінні перетворюються на отруйні речовини?
184. Які ознаки характерні для II стадії наркозу?
185. Які позитивні сторони ефіру етилового як наркотика?
186. Які позитивні сторони ненаркотичних анальгетиків?
187. Які позитивні сторони спирту етилового?
188. Які речовини відносяться до пуринових алкалоїдів?
189. Які речовини належать до адреноміметиків прямої дії?
190. Які речовини належать до інгаляційних наркотиків?
191. Які риси неінгаляційних наркотиків?

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР «Магістр» Спеціальність «Ветеринарна медицина (за видами)»	Кафедра фармакології та токсикології 2018-2019 навч. рік	МОДУЛЬ 1 БІЛЕТ № 1 з дисципліни КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ І ФАРМАЦІЯ	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Духницький В.Б 20__ р.

1. При внутрішньовенному введенні біодоступність ліків становить.

1. 75%
2. 50%
3. 100%
4. 25%
5. 0

2. Ліки, уведені внутрішньовенним шляхом, мають величину біодоступності рівну.

1. 2
2. 1
3. 3
4. 4
5. 0

3. Розставити у відповідності до визначень

1. Лікарські засоби	А. речовина з фармакологічною активністю, яка досліджується
2. Фармакологічна речовина	В. речовини або їх суміші природного, синтетичного чи біотехнологічного походження, які застосовуються з метою запобігання вагітності, лікування, попередження чи діагностики захворювання у людини або тварини або зміни стану й функцій організму.
3. Оригінальний або брендовий препарат	С. запатентована назва з метою захисту права його виключного використання тільки компанією, що володіє торговою маркою або патентом на назву (але не активну речовину).
4. Оригінальна (торгова) назва лікарського препарату	Д. еквіваленти оригінальних лікарських препаратів, які можуть надійти на ринок після закінчення терміну їх патентної охорони
5. Генеричні ліки	Е. Власність компанії, що його розробила, або компанії-

володаря і ліцензії на його продаж

4. Розставити у відповідності до визначень

1. Фармацевтично еквівалентні препарати	А. відпуск препарату, комерційна назва якого відрізняється від виписаного лікарем, а хімічний склад і дозування діючої речовини ідентичні
2. Фармацевтично альтернативні лікарські препарати –	В. препарати, які дають однакову концентрацію діючих речовин в крові при введенні однакової кількості речовин одним і тим же шляхом
3. Біоеквівалентні лікарські речовини –	С. заміна ліків, виписаних лікарем на інші за хімічним складом
4. Терапевтично еквівалентні лікарські препарати	Д. це препарати в однаковій лікарській формі, що містять одні й ті ж активні субстанції в однаковій кількості, які відповідають вимогам одних і тих же стандартів
5. Генерична заміна	Е. мають однакову активну субстанцію і за результатами клінічних обстежень володіють однаковою ефективністю і безпечністю
6. Терапевтична заміна	Ф. препарати, які містять однакові речовини, але відрізняються за хімічною формулою речовини (різні солі, ефіри цих речовин) або відрізняються лікарською формою або за силою дії

5. Розставити у відповідності до визначень позитивні та негативні сторони самолікування

1. економія часу і грошей пацієнтів	А. Позитивні
-------------------------------------	--------------

2. зменшення навантаження клінік	
3. затребованість спеціаліста нового покоління – клінічного провізора	
4. активне впровадження в практику аптек фармацевтичної опіки	
5. збільшення прибутку аптек	
6. активна участь лікарів і провізорів у формуванні номенклатури ОТС-препаратів	В. Негативні
7. небезпека несвоєчасного звертання до лікаря	
8. високий ризик ускладнень захворювань	
9. високий ризик побічних дій.	

6. Критерії, на підставі яких препарати відносять до безрецептурних (Розставити у відповідності до визначень)

1. Критерій I.	А. Інші критерії
2. Критерій II.	В. Відпуску за рецептом підлягають ліки, якщо в їх склад входять субстанції, дія і побічні ефекти потребують дальшого вивчення
3. Критерій III.	С. За рецептом відпускають препаратом, як правило, парантерального застосування (бо існує додатковий ризик і складності від шляху введення).
4. Критерій IV	Д. Відпуск по рецепту препаратів, що представляють пряму або непряму загрозу для здоров'я споживача у випадку їх використання без лікарського контролю, навіть при їх правильному вживанні.
5. Критерій V	Е. Відпуск препарату

	за рецептом передбачає появу загрози для здоров'я людини
--	--

7. При проведення клінічних досліджень антигельмінтних препаратів проводять тести (розставити у відповідності)

1. Абсолютна біодоступність	А. відношення біодоступності, визначеної у вигляді площі під кривою "концентрація-час" (<i>AUC- Area Under Curve</i>) активної лікарської речовини в системному кровотоці після введення шляхом, іншим, чим внутрішньовенний (перорально, ректально, підшкірно), до біодоступності тієї ж самої лікарської речовини, досягнутої після внутрішньовенного введення
2. Відносна біодоступність	В. це <i>AUC</i> певних ліків, у порівнянні з іншою рецептурною формою цих же ліків, прийнятою за стандарт, або уведеною в організм іншим шляхом.

8. При хворобах нервової системи спостерігають розлади поведінки і рухової сфери, зміни рефлексів, чутливості, органів чуття, вегетативного відділу нервової системи (розставити у відповідності)

1. Розлади поведінки	А. втрата, зниження або підвищення поверхневої і глибокої чутливості
2. Розлади рухової сфери	В. збудження і пригнічення
3. Зміни рефлексів	С. вимушені рухи, атаксії, судоми, паралічі і парези
4. Порушення чутливості	Д. зниження або підвищення поверхневих і глибоких рефлексів

9. Умовний поділ хвороб центральної нервової системи (розставити у відповідності)

1. До хвороб органічного характеру	А. синдром стресу
	В. пухлини головного і спинного мозку

відносять захворювання	C. характеризуються переважно судинними розладами
2. У групу функціональних хвороб виділяють	D. еклампсія
	E. хвороби запального характеру
	F. природжені аномалії
3. Окрему групу хвороб становлять	G. неврози
	H. хвороби дистрофічного характеру
	I. епілепсія

10. Розставити у відповідності

1. Синдром збудження	A. Зниження або відсутність реакції на зовнішні подразники
	B. Зниженням або відсутність рухової активності
	C. Посилення рухових і психічних функцій
	D. Неспокій тварини
	E. Нервовість
2. Синдром пригнічення.	F. Зниження або відсутність психічних функцій
	G. Агресивність
	H. Страх
	I. Буйство

11. Розставити у відповідності

1. В'ялість	A. Пригнічення середнього ступеня, зниженням збудливості, гальмуванням окремих реакцій на подразнення
2. Сонливість	B. Патологічний стан організму, спричинений сильним пригніченням функцій центральної нервової системи, що проявляється втратою реакцій на зовнішні подразники, порушенням дихання, кровообігу та ін.
3. Сопорозний стан	C. пригнічення легкого ступеня, що проявляється малорухливістю, зниженням реакції на зовнішні подразники і спостерігається при більшості внутрішніх хвороб
4. Коматозний стан	D. Розлад функцій центральної нервової системи, що проявляється сильним ступенем пригнічення, безперервним глибоким сном, з якого тварину важко вивести

12. Розставити у відповідності

1. Судоми	A. Конвульсії, які характеризуються судомами більшості м'язів, втратою свідомості, мимовільним виділенням сечі та калу
2. Напад загальної епілепсії	B. Часткова втрата м'язами здатності до активних рухів
3. Парез	C. Повна втрата рухової функції внаслідок переривання зв'язку між центрами руху і окремим м'язом чи групою м'язів
4. Параліч	D. Мимовільні скорочення м'язів з одночасним сильним напруженням

13. Розставити у відповідності

1. Моноплегія	A. Якщо пірамідальний шлях пошкоджений нижче перехрестя
2. Параплегія	B. центральний парез або параліч однієї кінцівок
	C. Двобічне ураження головного чи верхніх шийних сегментів спинного мозку
3. Геміплегія	D. виникає ураження однієї половини тіла
	E. При ураженні головного мозку з'являються епілептичні напади у вигляді клонічних судом і центральний парез або параліч
4. Тетраплегію	F. ураження чотирьох кінцівок
	G. центральний парез або параліч двох кінцівок

14. Розставити у відповідності

1. До загальних симптомів хвороб серцево-судинної системи належать	A. набряки
	B. загальна серцева недостатність
2. До загальних синдромів хвороб серця належать синдроми	C. порушення серцевого ритму
	D. задишка
	E. ціаноз
	F. судинна недостатність

15. Розставити у відповідності

1. Стресопротектори	A. Активізують нервову, імунну й ендокринну системи, підвищують захисні сили організму, підготовляючи його до можливих
---------------------	--

	несприятливих впливів
	В. Перші послаблюють вплив стрес-факторів на організм за рахунок пригнічуючої дії на ЦНС
2. Адаптогени	С. Серцеві, сечогінні, проносні й інші засоби, призначають за показниками
	Д. Дибазол, різні рослинні стимулятори й імуностимулятори
3. Симптоматичні засоби.	Е. Нейролептики, транквілізатори, седативні засоби

16. За Г.В.Домрачевим виділяють два періоди у розвитку міокардиту. Розставити у відповідності

1. У перший період	А. скорочення серця послаблюються
	В. виникає різке посилення скорочення серця
	С. зниження АКТ
	Д. прискорення пульсу без послаблення скоротливої сили міокарда
	Е. підвищення ВКТ
2. У другому періоді	Ф. сповільнення течії крові
	Г. підвищується АКТ
	Н. Задишка
	І. прискорюється течія крові
	Ж. Ціаноз
	К. серцевих (застійних) набряків

17. Основні причини, які сприяють виникненню захворювань системи травлення, умовно поділяють на три групи (розставити у відповідності)

1. Перша група	А. порушення умов утримання
	В. хвороби при яких хвороби системи травлення виникають як ускладнення
2. Друга група	С. порушення умов годівлі
	Д. порушення умов експлуатації тварин
3. Третя група	Е. порушення умов напування тварин

18. Хвороби нирок (розставити у відповідності)

1. Запального характеру	А. Нефросклероз
	В. Нефроз
2. Дистрофічного характеру	С. Нефрити
	Д. Гідронефроз

19. Сечовий синдром проявляється зміною кількості, частоти сечовиділення та фізико-хімічних властивостей виділеної сечі Розставити у відповідності

1. Олігурія	А. Збільшення добового діурезу
2. Анурія	В. Виділення із сечею циліндрів (гіалінових, еритроцитарних, змішаних).
3. Поліурія	С. Виділення крові із сечею
4. Ніктурія	Д. Припинення сечоутворення
5. Дизурія	Е. Виділення білка із сечею
6. Протеїнурія	Ф. Превалювання нічного діурезу над денним – спостерігається при захворюваннях нирок у стадії ниркової недостатності
7. Гематурія	Г. Зменшення утворення й виділення сечі
8. Циліндрурія	Н. Хворобливе сечовипускання

20. Залучення фармацевта разом з лікарем в активну діяльність по збереженню здоров'я і запобіганню захворюваності тварин.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

21. Комплексна програма взаємодії фармацевта і пацієнта протягом всього часу медикаментозної терапії від відпуску препарату до закінчення його дії

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

22. Інтегративна прикладна наука, що поєднує фармацевтичні і клінічні аспекти лікознавства, головною задачею якої є створення надійних теоретичних основ і методологічних підходів раціонального застосування лікарських препаратів.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

23. Використання споживачем лікарських препаратів, що є у вільному продажі, для профілактики і лікування порушень самопочуття і симптомів, розпізнаних ним самим

_____ (Бойко Г.В.)
(підпис)
_____ (Ищенко В.Д.)
(підпис)

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

24. Випадки, коли необхідно полегшити стан при недомаганнях в момент загострення хронічного захворювання до відвідин лікаря, здійснити до прибуття лікаря першу медичну допомогу.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

25. Готовність пацієнта використовувати рекомендації лікаря

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

26. Група ліків, які пацієнт може купити для самолікування прямо в аптеці без рецепта лікаря. Це невід'ємна складова частина і необхідна умова успішного розвитку концепції самолікування

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

27. Наука, що вивчає залежність терапевтичної дії лікарських препаратів на організм від факторів, що впливають на етапі їх виробництва (фармацевтичні фактори).

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

28. Рівень та ступінь усмоктування субстанції з готової лікарської форми, яка визначається графіком "концентрація-час" при його системній циркуляції чи виділенні з сечею

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

29. Швидкість та ступінь, з якими діюча речовина або її активний компонент абсорбується (усмоктується) з лікарської форми і стає доступною в місці дії.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

30. Запалення міокарда, характеризується ексудативно-проліферативними процесами інтерстиціальної тканини й альтеративними змінами м'язових волокон, супроводиться підвищеною збудливістю міокарда і послабленням скоротливої функції, розвитком екстрасистол

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

1. Фармакокорекція при уроциститі
2. Загальні симптоми хвороб серцево-судинної системи

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР «Магістр» Спеціальність «Ветеринарна медицина (за видами)»	Кафедра фармакології та токсикології 2018-2019 навч. рік	МОДУЛЬ 2 БІЛЕТ № 2 з дисципліни КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ І ФАРМАЦІЯ	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Духницький В.Б _____ 20__ р.

1. Ліки, уведені внутрішньовенним шляхом, мають величину біодоступності рівну.

1. 2
2. 1
3. 3
4. 4
5. 0

2. Розставити у відповідності до визначень основні збірники правил, визначальних за забезпечення якості, ефективності і безпечності ліків.

1. Належна виробнича практика	А. Оптовий розділ
2. Належна лабораторна практика	В. Клінічні випробовування ліків
3. Належна клінічна практика	С. Розподіл лікарських засобів в першу чергу через аптечну сітку
4. Належна практика оптової реалізації лікарських засобів	Д. Процес виробництва
5. Належна аптечна практика	Е. Доклінічні дослідження

3. Розставити у відповідності до визначень

1. Лікарські засоби	А. речовина з фармакологічною активністю, яка досліджується
2. Фармакологічна речовина	В. речовини або їх суміші природного, синтетичного чи біотехнологічного походження, які застосовуються з метою запобігання вагітності, лікування, попередження чи діагностики

	захворювання у людини або тварини або зміни стану й функцій організму.
3. Оригінальний або брендовий препарат	С. запатентована назва з метою захисту права його виключного використання тільки компанією, що володіє торговою маркою або патентом на назву (але не активну речовину).
4. Оригінальна (торгова) назва лікарського препарату	Д. еквіваленти оригінальних лікарських препаратів, які можуть надійти на ринок після закінчення терміну їх патентної охорони
5. Генеричні ліки	Е. Власність компанії, що його розробила, або компанії-володаря і ліцензії на його продажу

4. Розставити у відповідності до визначень

1. Фармацевтично еквівалентні препарати	А. відпуск препарату, комерційна назва якого відрізняється від виписаного лікарем, а хімічний склад і дозування діючої речовини ідентичні
2. Фармацевтично альтернативні лікарські препарати	В. препарати, які дають однакову концентрацію діючих речовин в крові при введенні однакової кількості речовин одним і тим же шляхом

3. Біоеквівалентні лікарські речовини	С. заміна ліків, виписаних лікарем на інші за хімічним складом
4. Терапевтично еквівалентні лікарські препарати	Д. це препарати в однаковій лікарській формі, що містять одні й ті ж активні субстанції в однаковій кількості, які відповідають вимогам одних і тих же стандартів
5. Генерична заміна	Е. мають однакову активну субстанцію і за результатами клінічних обстежень володіють однаковою ефективністю і безпечністю
6. Терапевтична заміна	Ф. препарати, які містять однакові речовини, але відрізняються за хімічною формулою речовини (різні солі, ефіри цих речовин) або відрізняються лікарською формою або за силою дії

5. Розставити у відповідності до визначень позитивні та негативні сторони самолікування

1. економія часу і грошей пацієнтів	А. Позитивні
2. зменшення навантаження клінік	
3. затребованість спеціаліста нового покоління – клінічного провізора	
4. активне впровадження в практику аптек фармацевтичної опіки	
5. збільшення прибутку аптек	
6. активна участь лікарів і провізорів у формуванні номенклатури ОТС-препаратів	В. Негативні

7. небезпека несвоєчасного звертання до лікаря	
8. високий ризик ускладнень захворювань	
9. високий ризик побічних дій.	

6. Критерії, на підставі яких препарати відносять до безрецептурних (Розставити у відповідності до визначень)

1. Критерій I.	А. Інші критерії
2. Критерій II.	В. Відпуску за рецептом підлягають ліки, якщо в їх склад входять субстанції, дія і побічні ефекти потребують дальшого вивчення
3. Критерій III.	С. За рецептом відпускають препаратом, як правило, парантерального застосування (бо існує додатковий ризик і складності від шляху введення).
4. Критерій IV	Д. Відпуск по рецепту препаратів, що представляють пряму або непряму загрозу для здоров'я споживача у випадку їх використання без лікарського контролю, навіть при їх правильному вживанні.
5. Критерій V	Е. Відпуск препарату за рецептом передбачає появу загрози для здоров'я людини

7. При проведенні клінічних досліджень антигельмінтних препаратів проводять тести (розставити у відповідності)

1. Абсолютна біодоступність	А. відношення біодоступності, визначеної у вигляді площі під кривою "концентрація-час"
-----------------------------	--

	(AUC- Area Under Curve) активної лікарської речовини в системному кровотоці після введення шляхом, іншим, чим внутрішньовенний (перорально, ректально, підшкірно), до біодоступності тієї ж самої лікарської речовини, досягнутої після внутрішньовенного введення
2. Відносна біодоступність	В. це AUC певних ліків, у порівнянні з іншою рецептурною формою цих же ліків, прийнятою за стандарт, або уведеною в організм іншим шляхом.

8. При хворобах нервової системи спостерігають розлади поведінки і рухової сфери, зміни рефлексів, чутливості, органів чуття, вегетативного відділу нервової системи (розставити у відповідності)

1. Розлади поведінки	А. втрата, зниження або підвищення поверхневої і глибокої чутливості
2. Розлади рухової сфери	В. збудження і пригнічення
3. Зміни рефлексів	С. вимушені рухи, атаксії, судоми, паралічі і парези
4. Порушення чутливості	Д. зниження або підвищення поверхневих і глибоких рефлексів

9. Умовний поділ хвороб центральної нервової системи (розставити у відповідності)

1. До хвороб органічного характеру відносять захворювання	А. синдром стресу
	В. пухлини головного і спинного мозку
	С. характеризуються переважно судинними розладами
2. У групу функціональних хвороб	Д. еклампсія
	Е. хвороби запального характеру

виділяють	Ф. природжені аномалії
3. Окрему групу хвороб становлять	Г. неврози
	Н. хвороби дистрофічного характеру
	І. епілепсія

10. Розставити у відповідності

1. Синдром збудження	А. Зниження або відсутність реакції на зовнішні подразники
	В. Зниженням або відсутність рухової активності
	С. Посилення рухових і психічних функцій
2. Синдром пригнічення.	Д. Неспокій тварини
	Е. Нервовість
	Ф. Зниження або відсутність психічних функцій
	Г. Агресивність
	Н. Страх
	І. Буйство

11. Розставити у відповідності

1. В'ялість	А. Пригнічення середнього ступеня, зниженням збудливості, гальмуванням окремих реакцій на подразнення
2. Сонливість	В. Патологічний стан організму, спричинений сильним пригніченням функцій центральної нервової системи, що проявляється втратою реакцій на зовнішні подразники, порушенням дихання, кровообігу та ін.
3. Сопорозний стан	С. пригнічення легкого ступеня, що проявляється малорухливістю, зниженням реакції на зовнішні подразники і спостерігається при більшості внутрішніх хвороб
4. Коматозний стан	Д. Розлад функцій центральної нервової системи, що проявляється сильним ступенем

	пригнічення, безперервним глибоким сном, з якого тварину важко вивести
--	--

12. Розставити у відповідності

1. Судоми	А. Конвульсії, які характеризуються судомами більшості м'язів, втратою свідомості, мимовільним виділенням сечі та калу
2. Напад загальної епілепсії	В. Часткова втрата м'язами здатності до активних рухів
3. Парез	С. Повна втрата рухової функції внаслідок переривання зв'язку між центрами руху і окремим м'язом чи групою м'язів
4. Параліч	Д. Мимовільні скорочення м'язів з одночасним сильним напруженням

13. Розставити у відповідності

1. Моноплегія	А. Якщо пірамідальний шлях пошкоджений нижче перехрестя
2. Паралегія	В. центральний парез або параліч однієї кінцівок
	С. Двобічне ураження головного чи верхніх шийних сегментів спинного мозку
3. Геміплегія	Д. виникає ураження однієї половини тіла
	Е. При ураженні головного мозку з'являються епілептичні напади у вигляді клонічних судом і центральний парез або параліч
4. Тетраплегію	Ф. ураження чотирьох кінцівок
	Г. центральний парез або параліч двох кінцівок

14. Розставити у відповідності

1. До загальних симптомів хвороб серцево-судинної системи належать	А. набряки
	В. загальна серцева недостатність
	С. порушення серцевого

2. До загальних синдромів хвороб серця належать синдроми	ритму
	Д. задишка
	Е. ціаноз
	Ф. судинна недостатність

15. Розставити у відповідності

1. Стресопротектори	А. Активізують нервову, імунну й ендокринну системи, підвищують захисні сили організму, підготовляючи його до можливих несприятливих впливів
	В. Перші послаблюють вплив стрес-факторів на організм за рахунок пригнічуючої дії на ЦНС
2. Адаптогени	С. Серцеві, сечогінні, проносні й інші засоби, призначають за показниками
	Д. Дибазол, різні рослинні стимулятори й імуностимулятори
3. Симптоматичні засоби.	Е. Нейролептики, транквілізатори, седативні засоби

16. За Г.В.Домрачевим виділяють два періоди у розвитку міокардиту. Розставити у відповідності

1. У перший період	А. скорочення серця послаблюються
	В. виникає різке посилення скорочення серця
	С. зниження АКТ
2. У	Д. прискорення пульсу без послаблення скоротливої сили міокарда
	Е. підвищення ВКТ
	Ф. сповільнення течії крові

другому періоді	G. підвищується АКТ
	H. Задишка
	I. прискорюється течія крові
	J. Ціаноз
	K. серцевих (застійних) набряків

17. Основні причини, які сприяють виникненню захворювань системи травлення, умовно поділяють на три групи (розставити у відповідності)

1. Перша група	A. порушення умов утримання
	B. хвороби при яких хвороби системи травлення виникають як ускладнення
2. Друга група	C. порушення умов годівлі
	D. порушення умов експлуатації тварин
3. Третя група	E. порушення умов напування тварин

18. Хвороби нирок (розставити у відповідності)

1. Запального характеру	A. Нефросклероз
	B. Нефроз
2. Дистрофічного характеру	C. Нефрити
	D. Гідронефроз

19. Сечовий синдром проявляється зміною кількості, частоти сечовиділення та фізико-хімічних властивостей виділеної сечі Розставити у відповідності

1. Олігурія	A. Збільшення добового діурезу
2. Анурія	B. Виділення із сечею циліндрів (гіалінових, еритроцитарних, змішаних).
3. Поліурія	C. Виділення крові із сечею
4. Ніктурія	D. Припинення сечоутворення
5. Дизурія	E. Виділення білка із сечею

6. Протеїнурія	F. Превалювання нічного діурезу над денним – спостерігається при захворюваннях нирок у стадії ниркової недостатності
7. Гематурія	G. Зменшення утворення й виділення сечі
8. Циліндрурія	H. Хворобливе сечовипускання

20. Залучення фармацевта разом з лікарем в активну діяльність по збереженню здоров'я і запобіганню захворюваності тварин.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

22. Інтегративна прикладна наука, що поєднує фармацевтичні і клінічні аспекти лікознавства, головною задачею якої є створення надійних теоретичних основ і методологічних підходів раціонального застосування лікарських препаратів.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

23. Використання споживачем лікарських препаратів, що є у вільному продажі, для профілактики і лікування порушень самопочуття і симптомів, розпізнаних ним самим

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

24. Випадки, коли необхідно полегшити стан при недомаганнях в момент загострення хронічного захворювання до відвідин лікаря, здійснити до прибуття лікаря першу медичну допомогу.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

25. Готовність пацієнта використовувати рекомендації лікаря

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

26. Група ліків, які пацієнт може купити для самолікування прямо в аптеці без рецепта лікаря. Це невід'ємна складова частина і необхідна умова успішного розвитку концепції самолікування

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

27. Наука, що вивчає залежність терапевтичної дії лікарських препаратів на організм від факторів, що впливають на етапі їх виробництва (фармацевтичні фактори).

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

28. Швидкість та ступінь, з якими діюча речовина або її активний компонент абсорбується (усмоктується) з лікарської форми і стає доступною в місці дії.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

29. Захворювання, що характеризується порушенням обміну речовин в організмі і супроводжується утворенням і відкладанням сечових каменів,

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

30. При внутрішньовенному введенні біодоступність ліків становить.

1. 75%
2. 50%
3. 100%
4. 25%
5. 0

1. Фармакокорекція при нефриті
2. Фармацевтична опіка

_____ (Бойко Г.В.)
(підпис)

_____ (Ищенко В.Д.)
(підпис)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР «Магістр» Спеціальність «Ветеринарна медицина (за видами)»	Кафедра фармакології та токсикології 2018-2019 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ І ФАРМАЦІЯ	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Духницький В.Б 20__ р.

1. Розставити у відповідності до визначень основні збірники правил, визначальних за забезпечення якості, ефективності і безпечності ліків.

1. GMP	A. Належна лабораторна практика
2. GLP	B. Належна аптечна практика
3. GCP	C. Належна практика оптової реалізації лікарських засобів
4. GDP	D. Належна виробнича практика
5. GPP	E. Належна клінічна практика

2. Розставити у відповідності до визначень основні збірники правил, визначальних за забезпечення якості, ефективності і безпечності ліків.

1. Належна виробнича практика	A. Оптовий розділ
2. Належна лабораторна практика	B. Клінічні випробування ліків
3. Належна клінічна практика	C. Розподіл лікарських засобів в першу чергу через аптечну сітку
4. Належна практика оптової реалізації лікарських засобів	D. Процес виробництва
5. Належна аптечна практика	E. Доклінічні дослідження

3. Розставити у відповідності до визначень

1. Лікарські засоби	A. речовина з фармакологічною активністю, яка досліджується
2. Фармакологічна речовина	B. речовини або їх суміші природного, синтетичного чи біотехнологічного походження, які застосовуються з метою запобігання вагітності, лікування, попередження чи діагностики захворювання у людини або тварини або зміни стану й функцій організму.
3. Оригінальний або брендний препарат	C. запатентована назва з метою захисту права його виключного використання тільки компанією, що володіє торговою маркою або патентом на назву (але не активну речовину).
4. Оригінальна (торгова) назва лікарського препарату	D. еквіваленти оригінальних лікарських препаратів, які можуть надійти на ринок після закінчення терміну їх патентної охорони
5. Генеричні ліки	E. Власність компанії, що його розробила, або компанії-володаря і ліцензії на його продаж

4. Розставити у відповідності до визначень

1. Фармацевтично еквівалентні препарати	A. відпуск препарату, комерційна назва якого відрізняється від випсаного лікарем, а хімічний склад і дозування діючої речовини ідентичні
2. Фармацевтично альтернативні лікарські препарати –	B. препарати, які дають однакову концентрацію діючих речовин в крові при введенні однакової кількості речовин одним і тим же шляхом
3. Біоеквівалентні лікарські речовини –	C. заміна ліків, виписаних лікарем на інші за хімічним складом
4. Терапевтично еквівалентні лікарські препарати	D. це препарати в однаковій лікарській формі, що містять одні й ті ж активні субстанції в однаковій кількості, які відповідають вимогам одних і тих же стандартів
5. Генерична заміна	E. мають однакову активну субстанцію і за результатами клінічних обстежень володіють однаковою ефективністю і безпечністю
6. Терапевтична заміна	F. препарати, які містять однакові речовини, але відрізняються за хімічною формулою речовини (різні солі, ефіри цих речовин) або відрізняються лікарською формою або за силою дії

5. Розставити у відповідності до визначень позитивні та негативні сторони самолікування

1. економія часу і грошей пацієнтів	A. Позитивні
2. зменшення навантаження клінік	
3. затребованість спеціаліста нового покоління – клінічного провізора	
4. активне впровадження в практику аптек фармацевтичної опіки	
5. збільшення прибутку аптек	
6. активна участь лікарів і провізорів у формуванні номенклатури ОТС-препаратів	B. Негативні
7. небезпека несвочасного звертання до лікаря	
8. високий ризик ускладнень	

захворювань	
9. високий ризик побічних дій.	

6. Критерії, на підставі яких препарати відносять до безрецептурних (Розставити у відповідності до визначень)

1. Критерій I.	A. Інші критерії
2. Критерій II.	B. Відпуску за рецептом підлягають ліки, якщо в їх склад входять субстанції, дія і побічні ефекти потребують дальшого вивчення
3. Критерій III.	C. За рецептом відпускають препаратом, як правило, парантерального застосування (бо існує додатковий ризик і складності від шляху введення).
4. Критерій IV	D. Відпуск по рецепту препаратів, що представляють пряму або непряму загрозу для здоров'я споживача у випадку їх використання без лікарського контролю, навіть при їх правильному вживанні.
5. Критерій V	E. Відпуск препарату за рецептом передбачає появу загрози для здоров'я людини

7. При проведенні клінічних досліджень антигельмінтних препаратів проводять тести (розставити у відповідності)

1. Абсолютна біодоступність	A. відношення біодоступності, визначеної у вигляді площі під кривою "концентрація-час" (<i>AUC-Area Under Curve</i>) активної лікарської речовини в системному кровотоці після введення шляхом, іншим, чим внутрішньовенний (перорально, ректально, підшкірно), до біодоступності тієї ж самої лікарської речовини, досягнутої після внутрішньовенного введення
2. Відносна біодоступність	B. це <i>AUC</i> певних ліків, у порівнянні з іншою рецептурною формою цих же ліків, прийнятою за стандарт, або уведеною в організм іншим шляхом.

8. При хворобах нервової системи спостерігають розлади поведінки і рухової сфери, зміни рефлексів, чутливості, органів чуття, вегетативного відділу нервової системи (розставити у відповідності)

1. Розлади поведінки	A. втрата, зниження або підвищення поверхневої і глибокої чутливості
2. Розлади рухової сфери	B. збудження і пригнічення
3. Зміни рефлексів	C. вимушені рухи, атаксії, судоми,

	паралічі і парези
4. Порухення чутливості	D. зниження або підвищення поверхневих і глибоких рефлексів

9. Умовний поділ хвороб центральної нервової системи (розставити у відповідності)

1. До хвороб органічного характеру відносять захворювання	A. синдром стресу
	B. пухлини головного і спинного мозку
	C. характеризуються переважно судинними розладами
2. У групу функціональних хвороб виділяють	D. еклампсія
	E. хвороби запального характеру
	F. природжені аномалії
3. Окрему групу хвороб становлять	G. неврози
	H. хвороби дистрофічного характеру
	I. епілепсія

10. Розставити у відповідності

1. Синдром збудження	A. Зниження або відсутність реакції на зовнішні подразники
	B. Зниженням або відсутність рухової активності
	C. Посилення рухових і психічних функцій
	D. Неспокій тварини
	E. Нервовість
2. Синдром пригнічення.	F. Зниження або відсутність психічних функцій
	G. Агресивність
	H. Страх
	I. Буйство

11. Розставити у відповідності

1. В'ялість	A. Пригнічення середнього ступеня, зниженням збудливості, гальмуванням окремих реакцій на подразнення
2. Сонливість	B. Патологічний стан організму, спричинений сильним пригніченням функцій центральної нервової системи, що проявляється втратою реакцій на зовнішні подразники, порушенням дихання, кровообігу та ін.
3. Сопорозний стан	C. пригнічення легкого ступеня, що проявляється малорухливістю, зниженням реакції на зовнішні подразники і спостерігається при більшості внутрішніх хвороб
4. Коматозний стан	D. Розлад функцій центральної нервової системи, що проявляється сильним ступенем пригнічення, безперервним глибоким сном, з якого тварину важко вивести

12. Розставити у відповідності

1. Судоми	A. Конвульсії, які характеризуються судомами більшості м'язів, втратою свідомості, мимовільним виділенням сечі та калу
2. Напад загальної епілепсії	B. Часткова втрата м'язами здатності до активних рухів

3. Парез	С. Повна втрата рухової функції внаслідок переривання зв'язку між центрами руху і окремим м'язом чи групою м'язів
4. Параліч	Д. Мимовільні скорочення м'язів з одночасним сильним напруженням

13. Розставити у відповідності

1. Моноплегія	А. Якщо пірамідальний шлях пошкоджений нижче перехрестя
2. Параплегія	В. центральний парез або параліч однієї кінцівок
	С. Двобічне ураження головного чи верхніх шийних сегментів спинного мозку
3. Геміплегія	Д. виникає ураження однієї половини тіла
	Е. При ураженні головного мозку з'являються епілептичні напади у вигляді клонічних судом і центральний парез або параліч
4. Тетраплегію	Ф. ураження чотирьох кінцівок
	Г. центральний парез або параліч двох кінцівок

14. Розставити у відповідності

1. До загальних симптомів хвороб серцево-судинної системи належать	А. набряки
	В. загальна серцева недостатність
	С. порушення серцевого ритму
2. До загальних синдромів хвороб серця належать синдроми	Д. задишка
	Е. ціаноз
	Ф. судинна недостатність

15. Розставити у відповідності

1. Стресопротектори	А. Активізують нервову, імунну й ендокринну системи, підвищують захисні сили організму, підготовляючи його до можливих несприятливих впливів
	В. Перші послаблюють вплив стрес-факторів на організм за рахунок пригнічуючої дії на ЦНС
2. Адаптогени	С. Серцеві, сечогінні, проносні й інші засоби, призначають за показниками
	Д. Дибазол, різні рослинні стимулятори й імуностимулятори
3. Симптоматичні засоби.	Е. Нейролептики, транквілізатори, седативні засоби

16. За Г.В.Домрачевим виділяють два періоди у розвитку міокардиту. Розставити у відповідності

1. У перший період	А. скорочення серця послаблюються
	В. виникає різке посилення скорочення серця
	С. зниження АКТ
	Д. прискорення пульсу без послаблення скоротливої сили

2. У другому періоді	міокарда
	Е. підвищення ВКТ
	Ф. сповільнення течії крові
	Г. підвищується АКТ
	Н. Задишка
	І. прискорюється течія крові
	Ж. Ціаноз
	К. серцевих (застійних) набряків

17. Основні причини, які сприяють виникненню захворювань системи травлення, умовно поділяють на три групи (розставити у відповідності)

1. Перша група	А. порушення умов утримання
2. Друга група	В. хвороби при яких хвороби системи травлення виникають як ускладнення
	С. порушення умов годівлі
3. Третя група	Д. порушення умов експлуатації тварин
	Е. порушення умов напування тварин

18. Хвороби нирок (розставити у відповідності)

1. Запального характеру	А. Нефросклероз
2. Дистрофічного характеру	В. Нефроз
	С. Нефрити
	Д. Гідронефроз

19. Сечовий синдром проявляється зміною кількості, частоти сечовиділення та фізико-хімічних властивостей виділеної сечі Розставити у відповідності

1. Олігурія	А. Збільшення добового діурезу
2. Анурія	В. Виділення із сечею циліндрів (гіалінових, еритроцитарних, змішаних).
3. Поліурія	С. Виділення крові із сечею
4. Ніктурія	Д. Припинення сечоутворення
5. Дизурія	Е. Виділення білка із сечею
6. Протеїнурія	Ф. Превалювання нічного діурезу над денним – спостерігається при захворюваннях нирок у стадії ниркової недостатності
7. Гематурія	Г. Зменшення утворення й виділення сечі
8. Циліндрурія	Н. Хворобливе сечовипускання

20. Комплексна програма взаємодії фармацевта і пацієнта протягом всього часу медикаментозної терапії від відпуску препарату до закінчення його дії

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

21. Інтегративна прикладна наука, що поєднує фармацевтичні і клінічні аспекти лікознавства, головною задачею якої є створення надійних теоретичних основ і методологічних підходів раціонального застосування лікарських препаратів.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

22 Використання споживачем лікарських препаратів, що є у вільному продажі, для профілактики і лікування порушень самопочуття і симптомів, розпізнаних ним самим

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

23/ Випадки, коли необхідно полегшити стан при недомаганнях в момент загострення хронічного захворювання до відвідин лікаря, здійснити до прибуття лікаря першу медичну допомогу.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

24. Прийняття населенням заходів по зменшенню ризику виникнення захворювання, виявленню симптомів захворювання на дуже ранній стадії для попередження розвитку хвороби або для легшого їх перебігу, заходів по попередженню рецидивів захворювання, покращенню якості життя хворого

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

25. Готовність пацієнта використовувати рекомендації лікаря

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

26. Група ліків, які пацієнт може купити для самолікування прямо в аптеці без рецепта лікаря. Це невід'ємна складова частина і необхідна умова успішного розвитку концепції самолікування

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

27. Наука, що вивчає залежність терапевтичної дії лікарських препаратів на організм від факторів, що впливають на етапі їх виробництва (фармацевтичні фактори).

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

28. Швидкість та ступінь, з якими діюча речовина або її активний компонент абсорбується (усмоктується) з лікарської форми і стає доступною в місці дії.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

29. При внутрішньовенному введенні біодоступність ліків становить.

1. 75%
2. 50%
3. 100%
4. 25%
5. 0

30. Ліки, уведені внутрішньовенним шляхом, мають величину біодоступності рівну.

1. 2
2. 1
3. 3
4. 4
5. 0

1. Об'єктивні причини розвитку концепції самолікування у сучасних умовах
2. Фармакокорекція при сечокам'яній хворобі

_____ (Бойко Г.В.)
(підпис)

_____ (Ищенко В.Д.)
(підпис)

7. Методи навчання.

Освоєння дисципліни “Клінічна ветеринарна фармакологія і фармація” здійснюється під час аудиторних занять та самостійної роботи студентів. Аудиторні заняття проводяться у формі лекцій та лабораторних робіт. Самостійна робота студентів передбачає індивідуальні завдання та підготовку до навчальних занять.

Під час проведення лекцій, як метод навчання використовується пояснення та ілюстрація матеріалу, що вивчається. За такого пояснювально-ілюстративного методу навчання студенти здобувають знання через прослуховування розповіді лектора та за рахунок перегляду лекційного матеріалу де використовується електронний посібник у вигляді презентації. Презентації видаються студентам в електронному вигляді для підготовки до лабораторних занять, опитувань та виконання тестових завдань.

Для ефективного виконання лабораторних робіт використовується три методи. Перший метод – частково-пошуковий, або евристичний. Його суть – організація активного пошуку розв’язання поставлених під керівництвом викладача завдань або на основі евристичних програм пошуку методичних вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує і контролює викладач або самі студенти на основі роботи над завданнями та з навчальними посібниками. Такий метод є перевіреним способом активізації мислення, спонукання до пізнання.

Другий метод – репродуктивний. Суть його у застосуванні вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічних до поставленого зразка ситуаціях.

Третій метод – метод проблемного викладання. Використовуючи будь-які джерела й засоби, викладач, перш ніж подати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди та різні підходи, показує спосіб розв’язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Під час виконання самостійної роботи студенти використовують дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу, ті кого навчають, самостійно вивчають літературу, інші навчальні джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії в гуртках. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

Успіх навчання загалом залежить від внутрішньої активності студентів, характеру їхньої діяльності. Саме ступінь самостійності та творчості мають бути важливими критеріями у виборі методу.

8. Форми контролю.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюють згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (екзамену) – 30 балів.

На лабораторних заняттях кожен студент з кожної теми виконує індивідуальні завдання. Рівень оцінюється: “відмінно” – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично вірні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та лабораторні вправи вірні, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; “добре” – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; “задовільно” – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність; “незадовільно з можливістю повторного складання” – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістовні модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання з якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (екзамену) – 30 балів.

Контроль знань студентів виконується під час приймання результатів виконання лабораторних робіт за допомогою контрольних запитань, в кінці термінів модулів і при прийманні заліку за допомогою тестів.

Списки контрольних запитань і тестів представлені в додатках до навчально-методичного комплексу.

9. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання студента відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ЄКТС	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

10. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Хмельницький Г.О., Хоменко В.С., Канюка О.І. Ветеринарна фармакологія. - К. : Урожай, 1994; Харків: Парітет, 1995 - 480 с.
2. Вовк Д.М. Справочник по ветеринарной рецептуре и технологии изготовления лекарственных форм. - К. : Урожай, 1989. 224 с.
3. Пламб Дональд К. Фармакологические препараты в ветеринарной медицине / Перев. с англ. Е.И. Осипова. - М. : Аквариум ЛТД, 2002. - 856 с.

Додаткова:

1. Державна фармакопея України. Перше видання. - Х. : РЕРІГ, 2002.
2. Ветеринарні препарата / О.І. Канюка, І.І. Харів, В.М. Гунчак, Д.Ф. Гуфрій. - Львів, 2006. - 641 с.
3. Мозгов І.Е. Фармакологія. - М. : Колос, 1986. - 416 с.
4. Хмельницький Г.О., Строкань В.І. Ветеринарна фармакологія з рецептурою. - К. : Аграрна освіта, 2001. - 336 с.
5. Фармакологія: Підручник / І.С. Чекман, Н.О. Горчакова, В.А. Туманов та ін.; За ред. І.С. Чекмана. - К. : Вища школа, 2001. - 598 с.
6. Взаимодействие лекарств и эффективность фармакотерапии / Л.В. Деримедведь, И.М. Перцев, Е.В. Шуванова и др.; Под ред. И.М. Перцева. - Харьков: Мегаполис, 2002. - 784 с.
7. Клиническая фармация: учеб.- метод, практикум: учеб. пособие для студ. 7.110201 "Фармация" и 7.110202 "ШКС" вузов III-IV уровней аккредит. / И.А. Зупанец, И.С. Чекман, С.Б. Попов и др.; под ред. И.А. Зупанца, И.С. Чекмана. - Харьков: Золотые страницы, 2009. - 152 с.
8. Компендиум 2008 - лекарственные препараты / под ред. В.Н. Коваленко, А.П. Викторова. - Киев: МОРИОН, 2008. - 2270 с.
9. От субстанции к лекарству: учебное пособие / П.А. Безуглый, В.В. Болотов, И.С. Гриценко и др.; Под ред. В.П. Черных. - Х.: Изд-во НФаУ: Золотые страницы, 2005. - 1244 с
10. ОТС™: ответственное самолечение / под ред. И.А. Зупанца, И.С. Чекмана. - 5-е изд., перераб. и доп. - Киев: Фармацевт Практик, 2008. - 352 с
11. Фармацевтическая опека: атлас / И.А.Зупанец, В.П. Черных, С.Б. Попов и др.; под ред. И.А. Зупанца, В.П. Черных. 2-е изд. Перераб. - Киев: Фармацевт Практик, 2007. - 146 с.
12. Фармацевтическая опека, курс лекций для провизоров и семейных врачей / И.А. Зупанец, В.П. Черных, С.Б. Попов и др.; под ред. В.П. Черных, И.А. Зупанца. - Харьков: Фармитэк, 2006. - 536 с.

13. Фармацевтические и медико-биологические аспекты лекарств / Под ред. И.М. Перцева, И.А. Зупанец. - Х.: Изд-во НФАУ, 1999. - В 2 т. - Т.1. - 464 е., Т.2.-448 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Клінічна фармація (<http://nuph.edu.ua/spetsial-nosti/klinichna-farmatsiya>)^
2. Журнал «Клиническая фармация» <http://www.clinical-pharmacy.ru/>
3. Науково-практичний журнал «Клінічна фармація, фармакотерапія та медична стандартизація» <http://clinpharm.org.ua/>
4. Спеціальність "Клінічна фармація": підготовка і перспективи працевлаштування [http://www.bsmu.edu.ua/uk/news/events/actual events/1162-klinichna-farmatsija](http://www.bsmu.edu.ua/uk/news/events/actual%20events/1162-klinichna-farmatsija)
5. Журнал «Клінічна фармація» <http://nuph.edu.ua/nauka-2/vy-dannya-nfau/zhurnal-klinichna-farmatsiya/>
6. Бібліотека ЕКОГІНТОКС http://www.medved.kiev.ua/Publ/Publ_ua.htm
7. «СТУДЕНТ-ВЕТЕРИНАР» Файловый архив (Фармакологія і токсикологія) <http://student.vetdoctor.ru/ru/index.php?dlcategory=41>
8. Газета «Новости медицины и фармации» <http://www.mif-ua.com/archive/issue-34254/>
9. Журнал «Современная фармация» <http://modern-pharmacy.com.ua/>
10. Галузевий стандарт вищої освіти україни <http://zavantag.com/docs/index-7296118.html>